

SŁOWO

Wilno, Wtorek 29 marca 1927

Redakcja i Administracja ul. Ad. Mickiewicza 4, otwarta od 9 do 3 Telefon: redakcji 243, administracji 228, drukarni 262

PRENUMERATA miesięczna z odniesieniem do domu lub z przesyłką pocztową 4 zł. zagranicą 7 zł. Konto czekowe w P. K. O. Nr 80259.

W sprzedaży detalicznej cena pojedyńczego n—r 20 groszy.
Opłata pocztowa niszczona ryczałtem.
Redakcja rękopisów niemożliwych nie zwraca.

CENA OGŁOSZENIA: Wiersz milimetryowy jednoszpaltowy na stronie 2—ej i 3—ej 80g, za tekstem 10 groszy. Kronika reklamowa lub nadesłane 40 gr. W n—ch świątecznych oraz z prowincji o 25 proc. drożej. Ogłoszenia cyfrowe i tabelowe o 25 proc. drożej.

Winowajcy aktu ryskiego.

Nagły zwrot Kowna.

Od kilku tygodni jesteśmy świadkami nagłego zwrotu polityki Kowna, tej polityki rozpoczętej przez rząd p. Waldemaras, o której głośno mówiono i pisano w Europie, że zrywa dawne „tradycje” i dąży ku porozumieniu z Polską. Głosy te do pewnego stopnia były słuszne. Rząd p. Waldemaras okazał się na tyle silnym, iż nie zaważał się szukać „nowych dróg” o czym wyraźnie wspominał w swych enuncjacjach sam premier. Rząd, który doszedł do władzy pod osłoną sił zbrojnych, który wyraźnie oświadczył, że o ile sejm uchwali wotum nieufności to zostanie rozpędzony, nie potrzebował i nie bał się opozycji, nawet w takiej sprawie jak nowe kombinacje w stosunku do Polski. Jawnie też bardziej przychylnie wobec Polski czynił kroki.

Już zaraz po dojściu do władzy p. Waldemaras i po pierwszych jego oświadczeniach, zwłaszcza korespondentowi „Jaunakas Zinas” w grudniu, pisaliśmy, że ta nowa władza w Kownie skłonna jest bardziej do nawiązywania stosunków z Polską niż tylko gospodarczych i to tylko dla ratowania katastroficznej sytuacji ekonomicznej Litwy. Nie należało tego w żadnym wypadku identyfikować ze zmianą stosunku Kowna do Polski w ogóle. Wprost przeciwnie. Rząd p. Waldemaras, jako rząd państwa, które znajduje się z nami w stanie wojny, jest dla nas nawet niebezpieczniejszy od poprzednich, jako silniejszy, skupiający jednostki zdolniejsze należące do stronnictwa imperjalistów kowieńskich, dla których lada okazja posłużyć może do zapalenia wici wojennych. Taka okazja zdaniem kowieńskich dyplomatów obecnie nadeszła. Nagle poszły w niepamięć artykuły pism, z wielką ostrożnością komentujące deklaracje rządowe i to „Lietuvis” organ rządzących tautininków wystąpił z cyklem artykułów, w których zdobył się już nie tylko na plany wojenne wobec Polski, ale rozstrząsający poprostu strategię przyszłej wojny, w której walczyć będą przeciwko Polsce Niemcy. Sowiety i... Kowna. Z kąd ta nagła zmiana?

Znaczenie paktu lotewsko-estońskiego.

Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że nagły zwrot w polityce Kowna i w jego całym zachowaniu, zawdzięcza należy parafowanemu ostatnio w Rydze paktowi sowiecko-lotewskiemu i całemu kierunkowi polityki zagranicznej Łotwy, od czasu gdy na jej czele stanął socjal-demokrata Zeelens.

Po pierwsze Zeelens położył kres tradycjom Mejerowicza, który kierował państwem lotewskim pod kątem widzenia niebezpieczeństwa Rosji sowieckiej i jako najgłośniejszy w tym kierunku atut w działy zbliżenia z Polską; po drugie zlamal w najoczywistszy sposób jednolity front i solidarność dotychczas niewzruszoną Łotwy, Estonii i Finlandii wobec Moskwy; po trzecie poddał się całkowicie planom dyplomatycznym Berlina z jednej a Moskwy z drugiej strony, które dotychczas budziły największą nieufność w państwach bałtyckich, po czwarte wreszcie, wiedziony na pasku tych dyplomatów, w imieniu całego państwa i narodu zadeklarował się do obozu wrogów Polski i stał się tych wrogów czynników białą głową na terenie.

Należy mieć współczucie

dla nieszczęsnego chorego, clerpiącego na zaparcie, który bezskutecznie wypróbował wszystkie środki rozwalające, zachwalane w reklamach, tymczasem nazyć Cascarine Leprince w ilości 1 lub 2 pigułek wieczorem podczas jedzenia przynosiłoby mu szybką i pewną ulgę. Sprzedawę we wszystkich aptekach. Nie należy dowierzać środkom zastępczym. Prawdziwe w polskim opakowaniu: białe litery na niebieskim tle.

nie państw bałtyckich. Jego deklaracja, by zjednoczyć pod jeden sztandar oświadczenie wobec prasy, w którym absolutnie pominął Polskę, parafowanie paktu z Moskwą, konferencja w Kibartach, porozumienie z Waldemarasem w Rydze—oto fakty. — So-

cial-demokraci lotewscy, wbrew opinii całej Łotwy, ruszyli na przełaj zmieniając w przeciagu kilku miesięcy całą konstelację polityczną nad Bałtykiem, która ugruntowała się tam przez lata doświadczeń. Estonia odcięta została od Polski, a Polska otoczona już nawet z północy wrogiem lańcuchem. Solidarność państw bałtyckich przełamana w myśl zamiarów Moskwy.

Na to zdawał się czekać tylko Waldemaras, który sam się nie spodziewał, że sprawy przyjmą tak przychylny dlań obrót rzeczy, gdy w grudniu r. z. mówił, że związek państw bałtyckich należy zaliczyć do rzędu romantyzmów politycznych. Dziś zmienił zdanie, dziś rządowe

Czy poseł Łukasiewicz pozostanie?

Na krótkowzroczność naszej dyplomatycznej placówki w Rydze narzekaliśmy już dawno, ale ta nieumiejętność, przeszła wszelako owe nasze oczekiwania. Co robił w Rydze poseł polski p. Łukasiewicz w chwili gdy budował się tam zakonspirowany sojusz przeciwko Polsce, skonkretyzowany następnie w tajemnym zjeździe w Kibartach? Co robił przedstawiciel Polski, w doskonałych warunkach, mający za sobą bezwzględna większość opinii i narodu lotewskiego?

Nietylko nie przewidywał on katastrofy, ale jeszcze w styczniu r. b. zapewniał, że rząd Skujenka i Zeelensa nie zmienią w niczym dawnej linii polityki zagranicznej Łotwy, że w tej mierze socjal-demokraci nie różnią się od związku włościańskiego, że ich hasła przeznaczone były tylko dla opozycji, w której się ciągle znajdowali i że z przyściłem do władzy Zeelens to nie Menders, pozostały wierny tradycjom partii, jej mąż szlendarowy. Cała polityka, cała ta „aktywność” posła Łukasiewicza sprowadzała się do wpajania w Łotyszów zapewnień, że Polska to państwo „szczerze demokratyczne i postępowe”, o czym z natury, z chłopca wyrosły, a konserwatywny, polityk lotewski słuchać nie lubi, a na którego przykre wrażenie zrobiło wieczne kokietywanie przez przedstawiciela Polski zniechędzonego w kraju socjal-demokratów. Należało się jednak tego spodziewać. Poseł Łukasiewicz nie zna ani rządu przy którym jest akredytowany, ani ludzi wśród których się obraca jego demokratyczność, po której sobie tyle obiecuje, wywołuje wręcz odwrotny efekt.

Ci, którzy na Łotwie pragną zbliżenia z Polską, chcieliby w niej widzieć mocarstwo silne, w swej polityce zdecydowane, któreby w każdej chwili zwycięsko mogło stawić czoło Rosji. Dlatego właśnie tylu jest w Rydze polityków lotewskich, którzy uważają istnienie dzisiejszego Kowna, jako groźby „noża w plecy”, za szkodliwe. Wśród tych ludzi p. Łukasiewicz w dostatecznej jest mierze skompromitowany.

Wobec katastrofy jaka spotkała naszą politykę nad Bałtykiem, byłbyśmy naprawdę niemile zdziwieni, gdyby na stanowisku posła polskiego w Rydze nadal pozostał miał p. Łukasiewicz.

Łotewsko-estońskie nieporozumienie.

Według kowieńskiej „Elty”, w wywiadzie udzielonym przez lidera frakcji socjal-demokratów estońskiego parlamentu Martina, estońskiemu dziennikowi „Rahva Soema” Martin oświadczył, że będąc w Rydze konferował z lotewskim ministrem spraw zagranicznych Zeelensem. W czasie konferencji minister Zeelens zwrócił uwagę, że Estonia zawierając traktat handlowy z Polską nie powiadomiła o tem Łotwę. Prócz tego Polska została wciągnięta do liczby państw bałtyckich, objętych tak zwaną klauzulą bałtycką, co sprzeciwia się porozumieniu zawartemu pomiędzy Łotwą i Estonią. Co do nagonki uprawianej przez prasę estońską, to należy zaznaczyć, że ją to inspirowały lotewskie grupy opozycyjne.

Jedynym człowiekiem, który mógł

Ukazała się na półkach księgarskich książka

STANISŁAWA MACKIEWICZA

„Kropki nad i”.

Skład główny: Warszawa „Dom książki polskiej”. Plac Trzech Krzyży 8. W Wilnie do nabycia we wszystkich księgarniach i w Administracji „Słowa”.

Ołtrzymi budżet Reichswehry.

BERLIN, 28 III. PAT. Dzisiejsze posiedzenie Reichstagu poświęcone było debatą nad budżetem ministerstwa Reichswehry, który jest niezwykle wysoki, wynosi bowiem 698 milionów marek! Rząd zapowiedział w komisji, że budżet na rok przyszły zapewne będzie musiał być jeszcze podwyższony.

Przyjęcie propozycji.

PARYŻ, 28 3. PAT. La Matin donosi z Białogrodu, iż rząd jugosłowiański przyjął ostatecznie propozycję francusko-angielską co do przeprowadzenia na granicy serbsko-albańskiej ankiety za pośrednictwem francuskich, angielskich i niemieckich rzeczoznawców wojskowych i w obecności obserwatorów włoskiego i jugosłowiańskiego.

Agitacja nacjonalistów Gdańskich.

GDĄŃSK, 28 III. PAT. Nacjonaliści gdańscy rozpoczęli w ostatnich dniach w kołach robotniczych gwałtowną agitację skierowaną przeciwko ostatniej decyzji prezydenta rady portu i dróg wodnych w Gdańsku postanawiającej, że w przyszłości personel robotniczy zatrudniony w instytucjach rady portu w Gdańsku składać się ma w połowie z robotników obywateli Rzeczypospolitej Polskiej.

W związku z tem urzędowo szereg zgromadzeń, na których uchwalono rezolucję protestującą przeciwko temu orzeczeniu, aczkolwiek nie przynosi ono Odańskowi żadnej szkody, gdyż rząd polski zrezygnował na czas trwania bezrobocia w Odańsku z przyznanych mu decyzją prezydenta rady portu uprawnień i przełączył je na robotników narodowości polskiej obywateli gdańskich.

Antyczeskie demonstracje Ukraińców we Lwowie.

LWÓW, 28-III. Pat. Dzienniki donoszą, że grupa ukraińców próbowała wczoraj po południu porazić drugi urządź demonstrację przed konsulem czeskosłowackim przeciwko rzekomemu uciskowi ukraińców w Czechosłowacji. Policja jednak obsadziła wszystkie wejścia do konsultatu i nie dopuściła do demonstracji. Aresztowano kilka osób.

Likwidacja Hramady w woj. Poleskiem.

Podczas likwidacji Hramady i N. P. Ch. na terenie województwa Poleskiego wyjaśnione zostało, że w wsi Przykładni pow. Prużańskiego istniała tajna organizacja komunistyczna. W związku z tem aresztowano dwie osoby. W lokalu hurtka we wsi Budy w Puszczy Białowieskiej znaleziono podczas rewizji standardy komunistyczne i inne kompromitujące przedmioty. Na ogół zlikwidowano hurtki i koła N. P. Ch. w pow. Brzeskim, Pińskim, Łaninieckim, Prużańskim i Kosowskiem.

Rozstrzygnięcie w sprawie strajku łódzkiego.

WARSZAWA, 28-III. Pat. 28 b. m. odbyło się pod przewodnictwem wice-premiera Bartla posiedzenie Rady Ministrów na którym przyjęto orzeczenie komisji arbitrażowej w sprawie zatargu w przemyśle włókienniczym w Łodzi. Treść orzeczenia przedstawia się następująco:

Orzeczenie rządowej komisji arbitrażowej w sprawie zatargu w przemyśle włókienniczym, dokonane za zgodą organizacji pracodawców i robotników. Komisja arbitrażowa w sprawie strajku rozstrzygnęła: I grupa otrzymuje podwyżkę 12 proc., II grupa—10 proc., III—7 proc. i IV grupa 5 proc.

Wymienione podwyżki zarobków obowiązują od dn. 27 marca 1927 r. Podwyżka stosowana będzie dla Łodzi oraz tych wszystkich miejscowości w których obowiązują zasadniczy cennik.

Orzeczenie komisji obowiązować będzie do 30 czerwca 1927 r. Po upływie tego terminu moc orzeczenia przedłużać się będzie mierząc z miesiąca na miesiąc o ile żadna ze stron przed dniem 15 danego miesiąca nie oświadczy drugiej stronie, że wyowiada obowiązujące dotychczas warunki z końcem danego miesiąca.

Marsz armji południowej na Pekin.

LONDYN, 28 III. PAT. General Czang Kai-Sek oświadczył korespondentowi agencji British United Press, że ma zamiar rozpocząć marsz na Pekin. Głównym celem kantonczyków jest przywrócenie jednolici Chin. Pochód w kierunku północny będzie podjęty nie w locznę. Jedna armja będzie maszerowała „wzdłuż” brzoza w kierunku prowincji Szantung, druga zaś wzdłuż linii kolejowej Nankin-Pekin General Feng Szang rozpocznie kampanię przeciwko Pekinowi na czele armji zebranej w Mongolji a liczącej 200 000 ludzi.

Cudzoziemcy zabici w Nankinie.

LONDYN, 28 III. PAT. Według dotychczasowych obliczeń, na liście ofiar wypadków w Nankinie znajduje się około 100 osób cudzoziemców. Wśród zabitych są: dr. Williams, wice rektor uniwersytetu w Nankinie, dr. Smith, lekarz portowy, dr. Huber, majster warsztatów portowych, o.o. jezuita Vanara i Tugout oraz kilku marynarzy z załogi krążownika „Esmeralda” i torpedowca japońskiego.

Kurtyna nad tragedją Szanghaju wznosi się.

Krażą pogłoski, że powszechny związek zawodowy robotników po-tanowił się usunąć barykady oddające koncesję międzynarodową od terytorjum chińskiego. Zamierzony jest masowy atak na wspomniane barykady.

Stan oblężenia.

LONDYN, 28-III. Pat. Według doniesień z Szanghaju został tam ogłoszony stan oblężenia. Główne niebezpieczeństwo tkwi w możliwości wybuchu wojny partyzanckiej. Liczą się tem, że chińczycy będą próbowali rozpocząć walkę w obrębie koncesji zagranicznych.

Demonstracja floty Japonji.

NOWY-JORK, 28-III. Pat. Na nagłą prośbę japończyków zamieszkujących w Chinach postanowił japoński urząd spraw zagranicznych wysłać 8 torpedowców do Szanghaju i część pierwszej eskadry krążowników do Cingant. Rząd planuje urządzenia na wybrzeżach północnych i południowych Chin wielkiej demonstracji floty.

Klub Narodowy.

Dnia 30 b. m. we środę o godz. 7 i pół wieczem, w lokalu Stow. Techników (Wilńska 33) odbędzie się zebranie KLUBU NARODOWEGO z odczytem przewodniczącego Sejmowej Komisji Budżetowej posła RYMARA
n t. „BUDŻET PAŃSTWA POLSKIEGO”.
Wstęp 1 zł., dla akademików 50 gr., dla członków Klubu wolny.

Od Administracji.

Prosimy naszych Sz. Sz. Abonentów o łaskawe uregulowanie zaległych prenumerat, tudzież wnoszenie przedpłaty na KWIECIEŃ

Konto Czekowe Słowa P. K. O.

Nr. 80259

Sejm i Rząd.

Kto będzie prezesem Rady Nadzorczej Banku Gospodarstwa Krajowego.

WARSZAWA, 28.III. (tel. wł. Słowa) Wobec rezygnacji dotychczasowego prezesa Rady Nadzorczej Banku Gospodarstwa Krajowego p. Steczkowskiego, wymienianych są następujące kandydatury następców: p. Augusta Popławskiego (b. ministra Skarbu), Osowskiego obecnego vice-prezesa Rady, Jerzego Michalskiego, pos. Byrki z Piasta, p. Wieniawskiego oraz vice-prezesa Banku Polskiego p. Młynarskiego.

Zebranie dyskusyjne.

WARSZAWA, 25 III. (tel. wł. Słowa) W niedzielę w pałacu Frascati księcia Zdzisława Lubomirskiego odbyło się zebranie dyskusyjne Polskiej Organizacji Zachowawczej Pracy Państwowej. Zebranie było bardzo ożywione. Przewodniczył prezes Władysław Glinka. Obrady zagał ks. Zdzisław Lubomirski poczem baron Manteufel wygłosił dłuższy referat gospodarczy. W dyskusji zabierali głos pp. Władysław Siudnicki i Adam Romer.

O kwestii ustrojowej mówił książę Eustachy Sapieha oraz p. Aleksander Chruszczewski.

Wyjazd prezydenta Mościckiego do Spawy.

WARSZAWA, 28.III. (tel. wł. Słowa) Prezydent Mościcki wyjechał w dniu dzisiejszym do Spawy na parudniowy pobyt. Powrót nastąpi we czwartek.

Wyjazd Min. Meysztowicza.

Pan Min. Sprawiedliwości Aleksander Meysztowicz wczoraj 28 b.m. o godz. 22 min. 25 wyjechał z powrotem do Warszawy.

Likwidacja strajku w przemyśle metalowym.

WARSZAWA, 28 III. PAT. Dn. 26 i 27 b. m. odbywały się w Radomiu narady prowadzone przy udziale inspektora pracy IV okręgu w Kielcach inż. Świeżawskiego w sprawie zlikwidowania strajku w przemyśle metalowym. Narady te nie doprowadziły do porozumienia się stron i zawarcia dobrowolnej umowy. Przemysłowcy nie wydelegowali swoich przedstawicieli na wspólną konferencję z robotnikami, zawiadamiając listownie, że podtrzymują nadal swoje dotychczasowe propozycje, to jest udzielenie 9 proc. podwyżki od dnia przystąpienia do pracy. Wobec powyższego było zaproponowane przekazanie zatargu do rozstrzygnięcia w drodze arbitrażu. Po całodziennych naradach w dniu wczorajszym udało się stronie skłonić do przyjęcia tej propozycji. Z dniem dzisiejszym wobec zgody na się na arbitraż wszystkie odwołanie i emaljarne na terenie województwa kieleckiego przysięgają do pracy. Dotyczy to około 10 zakładów zatrudniających ogółem około 4 000 pracowników. W dniu dzisiejszym strony mają wybrać po 2 arbitrow. Arbitrzy na wspólnym posiedzeniu w białej superabryta. Komisja arbitrażowa w tym składzie ostatecznie ustali wysokość podwyżki.

«Messenger Polonais».

«Messenger Polonais», pismo wydawane przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych, porusza w artykule wstępnym sprawę artykułu ks. Sapiehy, który ukazał się w organie konserwatywnym wileńskim i który wyzywa do reformy prawa wyborczego drogą udzielenia dyskrjonalnych pełnomocnictw Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej.

«Messenger Polonais» omawia prawo wyłącznie polską politykę zagraniczną. Wobec tego dany artykuł tego dziennika wskazuje na pierwszorzędne znaczenie, które się obecnie w kołach rządowych przypisuje problemowi reformy prawa wyborczego.

Kradzież dolarów u posła Witosa.

KRAKÓW 28 III. PAT. Głos Narodu donosi: Ubiegłej nocy niewiadomy sprawcy włamał się do mieszkania posła Witosa w Wierchostawicach, rozbił kasę i skradł 1241 dolarów, natomiast kasę i skradł 1241 dolarów, natomiast kasę i skradł 1241 dolarów, natomiast kasę i skradł 1241 dolarów.

Jubiler Ch. Giezer przeprowadził się z ul. Wielkiej 26, na WIELKĄ Nr 27, m. 6. Pracownia jubilerska, KUPNO ZŁOTA, SREBRA i różnych kamieni do własnego wyrobu; placę najwyższe ceny. Wykonuje najlepsze roboty biżuterii według rysunków paryskich. Szacunek bezpłatny.

NAJLEPSZE KSIĄŻKI!
ZADĄC BEZPŁ. PROSPEKTOW. NAB. KREDYTOWA 1.

